

Uwagi Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę do Projektu rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości zmieniającego rozporządzenie w sprawie Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej – Funduszu Sprawiedliwości (B948)

Komentowany przepis	Proponowana zmiana	Argumentacja
Par. 1 1)	Dodanie punktu 8: ramowe wzory umów zawieranych z wnioskodawcą	Dobłą praktyką z innych obszarów jest określenie wzoru umów, jakie są zawierane z wybranymi w drodze konkursu oferentami już na etapie ogłoszenia o konkursie. Oferenci powinni znać ramowe zapisy umowy zanim zdecydują się na składanie ofert. Wyeliminuje to sytuacje, gdy wybrany oferent nie decyduje się na podpisanie umowy, gdyż jest zaskoczony jej warunkami. Oszczędzi to pracy zarówno po stronie oferenta, jak i Dysponenta.
Par 1 1)	Dodanie punktu 9: tryb i minimalny czas trwania konsultacji treści naboru wniosków/konkursu ofert przed ich zatwierdzeniem przez Dysponenta	Dodanie takiego zapisu poprawi praktykę obecnie funkcjonującą po stronie Dysponenta i zapewni lepsze dopasowanie naboru/konkursu do potrzeb beneficjentów.
Par. 2 ust. 4	Każdy Program Funduszu oraz decyzje Dysponenta, o których mowa w ust. 3 i 4, ogłasza się w Biuletynie Informacji Publicznej, <u>wraz z uzasadnieniem</u> .	Przyjęty program powinien zawierać solidne, poparte analizami, badaniami, raportami uzasadnienie. Także każda zmiana uchwalonego raz programu wieloletniego powinna być uzasadniona poprzez wyjaśnienie przyczyn takiej zmiany, podania analiz, raportów i innych okoliczności stanowiących wskazanie do jej zasadności. Ponadto, nie jest jasne, w którym momencie Dysponent może zmniejszyć wysokość środków lub ogłosić jego zamknięcie. Warto doprecyzować te warunki, gdyż zmniejszenie alokacji środków na program może stwarzać potencjalne ryzyko finansowe dla podmiotów realizujących zadania.

Par. 2 ust. 6. Dysponent ogłasza każdy Program Funduszu na nie więcej niż 3 lata budżetowe. ust. 7. Termin realizacji zadań nie może być dłuższy niż 3 lata budżetowe.	ust. 6. Dysponent ogłasza każdy Program Funduszu na nie więcej niż 5 lat budżetowych. ust. 7. Termin realizacji zadań nie może być dłuższy niż 5 lat budżetowych.	Postulujemy wydłużenie zarówno samego Programu Funduszu jak i realizacji zadań do 5 lat. Pozwala to na budowanie trwałości, rozwój zadań, stabilność oferty dla beneficjentów ostatecznych. Dysponent zastrzegając sobie prawo już we wcześniejszych paragrafach, nadal dysponuje możliwością dostosowania Programu Funduszu w razie istotnych zmian okoliczności.
Par 12 ust 2	Dodanie punktu 14) ramowy wzór umowy	Dobłą praktyką z innych obszarów jest określenie wzoru umów, jakie są zawierane z wybranymi w drodze konkursu oferentami już na poziomie ogłoszenia o konkursie. Oferenci powinni znać ramowe zapisy umowy zanim zdecydują się na składanie ofert. Wyeliminuje to sytuacje, gdy wybrany oferent nie decyduje się na podpisanie umowy, gdyż jest zaskoczony jej warunkami. Oszczędzi to pracy zarówno po stronie oferenta, jak i Dysponenta.
Par. 52d ust. 2. Umowa, o której mowa w ust. 1, określa w szczególności zakres obowiązków eksperta, w tym obowiązek informowania Dysponenta o znanych mu okolicznościach, które mogą budzić wątpliwości co do jego bezstronności.	Dodanie zd. 2: Umowa określa wynagrodzenie biorąc pod uwagę liczbę wniosków, które podlegają ocenie oraz zaplanowany nakład pracy eksperta, jednak nie więcej niż pięciokrotność najniższego wynagrodzenia, określonego na podstawie przepisów ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. z 2024 nr 1773).	Dla większej transparentności zatrudnienia ekspertów ważnym jest określenie warunków finansowych
Par. 17a ust 1. „Dysponent może opracować zestawienie standardu i cen rynkowych najczęściej finansowanych kosztów Funduszu, o których mowa w § 36 – 43 oraz § 43b.	Dodanie: W przypadku opracowania takiego zestawienia Dysponent każdorazowo załącza je do ogłoszenia o konkursie ofert.	Dla zachowania transparentności, ale też oszczędzenia pracy komisji weryfikującej wnioski oraz samym wnioskodawcom, należy takie zestawienie opublikować, by stanowiło przewodnik dla wnioskodawców.

Par 30. Po ogłoszeniu przez Dysponenta wykazu podmiotów, na których rzecz zostały przyznane dotacje, Dysponent niezwłocznie zawiera z nimi umowy, o których mowa w art. 43 § 10 ustawy.	Dodanie podkreślonych fragmentów: Po ogłoszeniu przez Dysponenta wykazu (<u>listy rankingowej</u>) podmiotów, na których rzecz zostały przyznane dotacje, <u>wraz z punktacją i wysokością dofinansowania</u> , Dysponent niezwłocznie zawiera z nimi umowy, o których mowa w art. 43 § 10 ustawy.	Dobłą praktyką jest publikowanie przez instytucje grantodawcze list rankingowych z punktacją i kwotą dofinansowania. Zwiększa to transparentność i buduje zaufanie społeczne do procesu dysponowania środkami publicznymi.
Par 30.	Dodanie punktu 2. Każdy oferent, który złożył wniosek w konkursie, w ciągu 30 dni od jego rozstrzygnięcia, otrzymuje kartę oceny swojego wniosku, z uwagami oceniających i punktacją	Udostępnianie kart oceny wnioskodawcom stanowi dobrą praktykę, która buduje transparentność i podnosi zaufanie do Dysponenta. Jest też szeroko stosowana, zarówno przez instytucje krajowe (np. NIW) jak i międzynarodowe (Komisja Europejska). Ponadto, udostępnianie kart ocen podnosi kompetencje wnioskodawców i z czasem przyczynia się do otrzymywania przez Dysponenta ofert lepszej jakości, co leży w interesie zarówno Dysponenta jak i w interesie społecznym.
Par. 30 a	Dodanie punktu 8) Maksymalny czas na zatwierdzenie przedkładanych sprawozdań przez Dysponenta	Obecna praktyka stosowana przez Dysponenta stawia na bardzo nierównych pozycjach oferenta i Dysponenta. Oferent jest karany finansowo za każdy dzień opóźnienia w złożeniu sprawozdania. Natomiast Dysponent nie ma wyznaczonych żadnych limitów na zatwierdzenie sprawozdań. Ponieważ Dysponent może podczas sprawdzania poprawności sprawozdania zakwestionować któryś z wydatków, wnioskodawca musi go zwrócić wraz z odsetkami od momentu poniesienia. Przy obecnej praktyce Dysponenta niezatwierdzania sprawozdań przez wiele miesięcy, wnioskodawca ponosi koszty odsetek, które nie wynikają z jego winy.

Par 32 ust 1 punkt 3: „3) informacje o udzielonej pomocy, w tym dane osobowe osób, o których mowa w art. 43 § 8 pkt 1 i 2 ustawy.”;	Zostawić w formie: „3) informacje o udzielonej pomocy.	Pod rozważę poddajemy zaprzestanie wysyłania danych osobowych beneficjenta do Dysponenta. Fakt bycia pokrzywdzonym przestępstwem to dane szczególnie wrażliwe, ich przetwarzanie zgodnie z RODO powinno być ograniczone do niezbędnego minimum. Niezbędnym minimum może być zapewnienie wglądu do tych danych w siedzibie wnioskodawcy dla przedstawicieli Dysponenta podczas kontroli. Przesyłanie tych danych do Dysponenta rodzi po stronie Dysponenta konieczność podjęcia dodatkowych środków w celu zabezpieczenia tych danych.
Par 42	Dodanie punktów: 8. przygotowanie i dystrybucja publikacji dotyczących sytuacji oraz potrzeb osób pokrzywdzonych przestępstwem, świadków oraz osób skazanych, a także przyczyn i uwarunkowań przestępczości oraz jej zapobiegania; 9. opracowanie narzędzi dla profesjonalistów ułatwiających identyfikację osób poszkodowanych lub zagrożonych przestępstwem, ocenę sytuacji osób zagrożonych przestępstwem, algorytmów postępowania i współpracy i in. wzmacniających system przeciwdziałania przestępczości 10. Prowadzenie przedsięwzięć umożliwiających i facylitujących wymianę doświadczeń i dobrych praktyk, w zakresie pomocy osobom pokrzywdzonym lub zagrożonym przestępstwem 11) zapewnienie superwizji profesjonalistom	Ważnym elementem przeciwdziałania przyczynom przestępczości i edukacji jest przygotowanie publikacji, w tym. m.in. opracowań naukowych, poradników, opracowywanie i testowanie narzędzi wspomagających prace profesjonalistów. Również współpraca między różnymi podmiotami i służbami, czyli sieciowanie, przyczynia się do usprawnienia świadczenia pomocy dla osób zagrożonych lub pokrzywdzonych przestępstwem. Elementem pożądanym, na który ciągle brakuje środków w innych programach, jest regularna superwizja dla wszystkich profesji pracujących z osobami zagrożonymi lub pokrzywdzonymi przestępstwem. Superwizja przeciwdziała wypaleniu zawodowemu, a co za tym idzie odchodzeniu wartościowych pracowników z profesji. Dzięki wsparciu superwizorów, maleje też ryzyko popełnienia przez profesjonalistów błędu. Istotnym elementem profilaktyki jest zapewnienie również programów, w tym

	pracującym z osobami pokrzywdzonymi lub zagrożonymi przestępstw 12) opracowanie i prowadzenie programów, w tym programów samopomocowych dla osób ze skłonnością do podejmowania działań przestępczych 13) ewaluację działań podejmowanych na rzecz pomocy osobom pokrzywdzonym przestępstwem lub zapobiegającym przestępstwom podejmowanych na poziomie krajowym.	programów samopomocowych, dla osób, które diagnozują u siebie skłonność do podejmowania działań przestępczych (np. osoby wykazujące zainteresowanie materiałami CSAM). Tego rodzaju programy, o nikim progu wejścia, są z powodzeniem prowadzone w innych krajach. Kolejnym pożądanym elementem programów powinien być ciągły monitoring i ewaluacja podejmowanych na poziomie krajowym polityk, procedur, rozwiązań prawnych, w celu stałego ich udoskonalania.
Par 38, załącznik nr 2		Wniosek przewiduje podanie od razu decyzji o zakresie przyznanej pomocy. Potrzebna możliwość modyfikacji zakresu udzielonej pomocy w każdym czasie, wg potrzeb klienta.
Par 38, załącznik nr 3		Potrzebne doprecyzowanie, w którym momencie w czasie ma być sporządzana informacja. Pomoc może być długotrwała i zmienna w czasie.
par. 43 punkt 6 Realizacja przez jednostki sektora finansów publicznych zadań ustawowych związanych z ochroną interesów osób pokrzywdzonych przestępstwem i świadków, a także wykrywaniem i zapobieganiem przestępczości oraz likwidacją skutków pokrzywdzenia przestępstwem, może polegać w szczególności na: zlecaniu organizacji szkoleń w zakresie praw, sytuacji oraz potrzeb osób pokrzywdzonych przestępstwem, świadków i osób im najbliższych, zapobieganiu przestępczości oraz pomocy postpenitencjarnej.	Dodanie: szkoleń nt. metod pracy i wsparcia osób pokrzywdzonych lub zagrożonych przestępstwem, w tym mechanizmów działania traumy.	Ważnym aspektem w przeciwdziałaniu przestępczości i jej skutkom jest skuteczne praca, w tym terapeutyczna, z osobami zagrożonymi lub doświadczającymi przestępstw, tak by albo do przestępstwa nie doszło, albo by jak najszybciej zminimalizować jego skutki, np. psychiczne.

Uwagi ogólne:

- Opiniujący pozytywnie ocenia rozszerzenie roli osób pierwszego kontaktu, które będą pełniły funkcję asystenta osoby pokrzywdzonej przestępstwem, świadka oraz osób im najbliższych. Osoby takie udzielać będą kompleksowego wsparcia osobom uprawnionym w zakresie

organizacji niezbędnej pomocy. Istotne, aby przewidzieć odpowiednie, uprzednie przygotowanie szkoleniowe tych osób.

2. Załącznik nr 2 przewiduje szczegółowe pytania dot. sytuacji materialnej osoby i jej rodziny. Nie ma jednak wyjaśnienia, czy i jak one mogą rzutować na decyzję o przyznaniu pomocy lub czy podmiot wykonujący zadanie ma samodzielność w tej decyzji.
3. Ponieważ z informacji uzyskanych z ministerstwa nt. preferowanego modelu realizacji ośrodków specjalistycznych dla dzieci pokrzywdzonych przestępstwem wynika, że ma mieć on formułę współpracy samorządu z NGO, należy przewidzieć dodatkowy tryb mieszany konkursów/naborów, który pozwoli na składanie ofert/wniosek partnerskich, nie sprowadzających NGO do podwykonawców, ale stawiających na pełną partnerską i podmiotową współpracę, z uwzględnieniem możliwości pełnej partycypacji NGO we wnoszeniu wkładu w projekt (w tym m.in. ludzkiego, organizacyjnego, lokalowego) i pełnej partycypacji w możliwości pokrycia niezbędnych i uzasadnionych kosztów, w tym administracyjnych.
4. Ponieważ niektóre zadania przewidziane w niniejszym rozporządzeniu mogą wymagać dostosowania, w tym remontu, lokali (np. na specjalistyczne centra dla dzieci), postulujemy uwzględnienie takiej kategorii w wykazie zadań zarówno dla naboru wniosków jak i konkursu ofert, jak trybu, który umożliwiłby efektywne partnerstwo samorządu z NGO.